

Szakmai beszámoló 2020

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER program helyi megvalósítására 2008-ban létrehozott közhasznú vidékfejlesztési civil szervezet. A „LEADER helyi akciócsoport” cím birtokosaként az Egyesület egyik legfontosabb feladata a LEADER stratégia előkészítése és megvalósítása működési területén, Zalaszentgrót térségének 30 településén. 2020. év során az Egyesület folytatta a 2014-2020-as időszak LEADER programjának, egy H2020 nemzetközi projektnek és egy LEADER térségek közötti együttműködési projektnek a lebonyolítását.

Az Egyesület tevékenységei alapvetően 3 csoportra oszthatók:

1) Stratégiai tervezés

Alulról építkező LEADER Stratégia kidolgozása – a térség adottságainak, igényeinek megfelelő fejlesztési célok meghatározása.

2) Projektgenerálás, pályázatkezelés

A helyi stratégia megvalósítását szolgáló projektek kiválasztása és azok támogatása, mentorálása.

3) Vidékfejlesztés

A helyi közösség különböző társadalmi-gazdasági szereplőinek bevonása, partnersége. Hálózatépítés, Közösségépítés, Innováció, Együttműködések, Tapasztalatcsere, Kommunikáció, Információs portál működtetése.

2020-ban az Egyesület az alábbi tevékenységeket látta el.

1. Stratégiai tervezés

A térségben 2021. december 31-ig felhasználható 312 millió forint LEADER forráshoz kapcsolódó fejlesztési célokat az ún. Helyi Fejlesztési Stratégia (röviden: HFS) tartalmazza.

A Zala Termálvölgye Egyesület tervezési területének települései:

Alibánfa, Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kemendollár, Kisgörbő, Kisvásárhely, Ligetfalva, Mihályfa, Nagygörbő, Óhid, Pakod, Pókaszepetk, Sénye, Sümegecehi, Szalapa, Tekeny, Tilaj, Túrje, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalacsány, Zalaszentgrót, Zalaszentiván, Zalaszentlászló, Zalaszentlőrinc, Zalavég

A 2016. május 18-án elfogadott Stratégiát az Egyesületnek 2017-ben forráselvonás miatt, valamint 2018-ban a LEADER felhívásokhoz kapcsolódó tartalmi okokból módosítania kellett. Az újabb módosításra várhatóan 2021. évben fog sor kerülni, mivel az Irányító Hatóság 2020. évben 84 millió forint plusz fejlesztési forrást ítelt meg az akciócsoport részére. A Stratégia és a kapcsolódó pályázati felhívások tervezése, módosítása az Egyesület Tervezői Csoportja és elnöksége koordinálása mellett zajlott. A Stratégia tervezéssel kapcsolatos információk folyamatosan közzétételre kerültek az Egyesület honlapján. 2020-ban az Egyesületnek leginkább a már megjelent felhívások menedzselésére kellett fókuszálnia.

2. Projektgenerálás, pályázatkezelés

Valamennyi LEADER pályázati felhívás meghirdetésre került 2017. év végén összesen 312 millió Ft kerettel. 2021-re a felhívások összkerete 396 millió forintra bővült a Stratégiával összhangban. A pályázatadás legfontosabb adatai:

- **VP-19.2.1.-99-6-17 Közösségfejlesztési kulcsprojektek**
 - 39 db beadott projekt, ezek közül 34 db támogatott, 4 db visszavont és 1 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított. A forráskeret 125.997.911 Ft, a lekötés állása **104%**. A pályázatátás 2021. évben is folytatódik.
- **VP-19.2.1.-99-7-17 Innovatív gazdaságfejlesztési projektek támogatása**
 - 11 db beadott pályázat, ezek közül 3 db támogatott, 2 db visszavont, 1 db támogatástól elállt, 1 db rangsorolás után elutasított és 4 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 126.424.479 Ft, a lekötés állása **47%**. Jelenleg felfüggesztés alatt, forráskimerülés esetén a felhívás nem kerül újranytásra.
- **VP-19.2.1.-99-8-17 Nyitott Porta hálózati projektek**
 - 7 db beadott pályázat, ezek közül 5 db támogatott és 2 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 31.214.228 Ft, a lekötés állása **89%**. A pályázatátás 2021. évben is folytatódik.
- **VP-19.2.1.-99-9-17 Nyitott Porta hálózathoz kapcsolódó egyedi projektek**
 - 32 db beadott pályázat, ezek közül 19 db támogatott, 1 db visszavont, 2 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított, 2 db támogatástól elállt és 8 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 112.436.859 Ft, a lekötés állása **75%**. A pályázatátás 2021. évben is folytatódik.

Az Egyesület 2020-ban 3 db pályázati tájékoztató fórummal, 1 db LEADER műhelytalálkozóval, 7 db kötelező pályázati konzultációval, 4 db nyertes pályázóknak szóló konzultációval és személyes tanácsadással segítette a LEADER pályázókat.

Az Egyesület munkatársainak feladata a beadott LEADER pályázatok ügyintézése, hiánypótlóztatása, értékelése, amely folyamatot a Magyar Államkincstár és a Kormányhivatal munkatársai útmutatókkal, állásfoglalásokkal segítenek elsősorban. A már nyertes pályázatok vonatkozásában folyamatos feladatot jelent a mérföldkő időpontok és műszaki tartalom módosulások okán beadott változás-bejelentések feldolgozása, jóváhagyása. 2020. évben 59 db változás-bejelentés ügyintézésére volt szükség. Ezen pályázati ügyintézési feladatok ellátása a beszámolási időszakban is kitöltötte a munkaszervezeti dolgozók munkaidejének túlnyomó részét.

Elmondható, hogy a túlbonyolított eljárásrend miatt a többi Vidékfejlesztési Program kiíráshoz hasonlóan a LEADER program pályázatátás menete is rendkívül lassú. Sok hónapos folyamat, amíg egy beadott pályázat kapcsán a pályázó kézhezkapja a támogatási döntést és hozzákezdhet a projekt megvalósításához. A munkaszervezet törekszik arra, hogy az átfutási idő rövidüljön, optimális esetben 3 hónapra csökkenjen. Az eddigi adatok alapján a leügyintézett pályázatoknak csak a 19%-a került elutasításra vagy visszavonásra, 81% esetében folyamatban van a nyertes pályázat megvalósítása.

Pozitívumként említhető, hogy a COVID helyzet okozta nehézségek ellenére a pályázatok megvalósítása folyamatos. Más térségekkel szemben itt nem történt tömeges visszaadás az elnyert támogatásoknál. A helyi pályázók jellemzően a projektek mérföldkő dátumainak későbbi időpontra történő kitolásával kezelik a finanszírozásban, kivitelezésben felmerülő problémáikat.

3. Vidékfejlesztés

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER módszer alapelvei alapján, az alapszabályában rögzített célok szerint folytatta vidékfejlesztő munkáját működési területén.

2020. évben az Egyesület a LEADER program koordinációján túl, 2 db pályázat megvalósításán dolgozott:

- „SMARTCHAIN - Az innováció vezérelt és okos megoldások elérése felé a rövid élelmiszerláncoknál” című H2020 nemzetközi kutatási projekt. A projekt keretében a Nyitott Porta együttműködés, mint rövid élelmiszerlánc esettanulmány kerül megvizsgálásra. A megvalósítás időszaka: 2018. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig. A beszámolási időszakban kérdőíves lekérdezésre, kutatói interjúkra, szakmai műhelytalálkozóra, különböző adatszolgáltatások megvalósítására, valamint online találkozókra való részvételre került sor.
- „Balatoni helyi termék - fejlesztő műhely” című LEADER térségek közötti együttműködési projekt az Élhető Balaton-felvidékért Egyesülettel, a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesülettel és a Hévíz-Balaton-Zalai Dombhátak Leader Egyesülettel együttműködésben. A projekt megvalósítás időszaka: 2019. áprilistól 2021. nyárig. A beszámolási időszakban felmérésre kerültek a Zala-völgyi turista útvonalak; megszerkesztésre és kiadásra került a térségi turista térkép 15.000 példányban. Elkészültek továbbá feliratozott hátizsákok és baseball sapkák.

Támogatást nyert, de meghíúsult a megvalósítása az alábbi projekteknek:

- „ZALA CHARTA - Vidékfejlesztést támogató innovatív programok megvalósítása Zala megyében” című LEADER térségek közötti együttműködési pályázat.
- „Nyitott Porták térségközi együttműködésének megalapozása” című LEADER térségek közötti együttműködési pályázat.

A térségben kiemelt fejlesztési cél a helyi termék előállítók támogatása, a helyi termék fogyasztás ösztönzése. A 2015. évi térségi helyi élelmiszerrendszer elemzés alapján az Egyesület célul tűzte ki egy tematikus együttműködés, a **Nyitott Porta program** elindítását. A hálózatban térségi helyi termék előállítók, gazdák és agroturisztikai szolgáltatók vesznek részt. A több évig tartó előkészítő munka eredményeképpen az első, 2018. tavaszi minősítés keretében 16 nyitott porta teljesítette a hálózat által kidolgozott minőségi kritériumokat. 2020. évben tavasszal és ősszel került sor újabb minősítésekre, amely eredményeképpen a hálózati tagok száma 26-ra nőtt. A hálózati tag porták rendszeresen hirdetnek meg nyitott napokat és eseményeket az együttműködés közös felületén: www.nyitottportak.hu. A hálózat fejlesztését segíti a LEADER Stratégia 8. és 9. intézkedése, továbbá kapcsolódnak hozzá az Egyesület által beadott egyéb saját pályázatok. A beszámolási időszakban az Egyesület 1 db Nyitott Porta évnnyitó rendezvényt és két Hálózati Tanács ülést szervezett, ezen túl személyre szabott tanácsadással, gazdálátogatásokkal ösztönzi a térségbeli termelők csatlakozását a programhoz. A hálózat szempontjából kiemelkedő esemény volt a 2020. július - augusztusi Nyitott Porta marketing kampány (szlogen: „Távol a tömegtől, közel a szívedhez.”).

A COVID-19 sajnos a Nyitott Porta programra is kedvezőtlenül hatott. Ez különösen két területen érzékelhető. Egyrészt a Nyitott Porta gazdák nem tudták a portájukat a vendégek előtt megnyitni, másrészt azok a Nyitott Porta műhelytalálkozók is elmaradtak, amelynek a célja a hálózat továbbfejlesztése lett volna.

Az Egyesület igyekszik a **térségen belüli és térségen kívüli szakmai kapcsolatait** erősíteni. Ennek érdekében részt vett például a Nyugat-dunántúli régió akciócsoportjainak találkozóin, a térségbeli civil szervezetek által szervezett szakmai rendezvényeken, de az Egyesület szívesen fogadta házigazdaként a térségben más térségek tanulmányutazó csoportjait is.

Természetesen a vírushelyzet jelentősen érezte a hatását a szakmai rendezvényekre. Általánosságban elmondható, hogy a személyes jelenlétet igénylő konferenciák, tanulmányutak és műhelytalálkozók elmaradtak, néhányukat a szervezők az online térbe helyezték át. A személyes találkozások hiánya a vidékfejlesztés szereplőinek szakmai párbeszédére is rányomta a bélyegét.

Az Egyesület működtetése

Az Egyesület tevékenységei megvalósításának finanszírozását, az iroda fenntartását, a munkatársak alkalmazását túlnyomórészt a LEADER program lebonyolításához kapcsolódó működési támogatás teszi lehetővé. Éppen ezért a szervezet működtetésében mindenkor fontos szempont a LEADER program feltételeinek való megfelelés, az Irányító Hatóság útmutatásainak követése.

Az Egyesület által fenntartott irodában (8790 Zalaszentgrót, Batthyány L. u. 13.) alpból 4 fő munkavállaló dolgozott (1 munkaszervezet vezető, 2 projektmenedzser, 1 pénzügyi referens), amely létszám szinkronban van a LEADER pályázatok ügyintézésével kapcsolatos megnövekedett feladatokkal.

2020-ban a COVID-19 járvány miatt az egyesület munkatársai egyes időszakokban elektronikus úton, e-mail-en, telefonon és egyéb online eszközökkel látták el feladataikat. Amennyiben személyes találkozásokra volt szükség, például az ügyfelekkel, akkor a korábban megszokott csoportos formák helyett néhány fős egyeztetésekkel zajlott a kapcsolattartás, ügyintézés, egyéb szakmai munka lebonyolítása.

A vírus elleni védekezés legfontosabb eszközei az Egyesület számára a maszkhasználat megkövetelése, a kézfertőtlenítés, a távolságtartás és a sokszemélyes események elhalasztása, vagy egyéb formában történő megtartása voltak.

Az Egyesületben a taglétszám 101 fő ill. szervezet. 2020-ban a közgyűlés 1 alkalommal, a 7 tagú elnökség és a 3 tagú Felügyelő Bizottság 4, illetve 1 alkalommal ülésezett, a 7 tagú Tervezői Csoport 1 alkalommal ült össze. Az Egyesület döntéshozó és ellenőrzési szerveinek tagjai társadalmi munkában, tiszteletdíj nélkül látják el feladataikat.

Kelt: Zalaszentgrót, 2021. április 28.

Guitprechné Molnár Erzsébet
elnök

Szabó Tibor
munkaszervezet vezető

Alibánfa, Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kemendollár, Kiszgörbő, Kisvásárhely, Ligetfalva, Mihályfa, Nagygörbő, Óhíd, Pakod, Pókaszepetk, Sénye, Sümegcsehi, Szalapa, Tekenye, Tilaj, Túrje, Vindornyaszlós, Zalabér, Zalacsány, Zalaszentgrót, Zalaszentiván, Zalaszentlászló, Zalaszentlőrinc, Zalavég